

Aşağıdaki soruların Sağlık Bakanı Sayın **Mehmet MÜEZZİNOĞLU** tarafından Anayasanın 98. Ve İç Tüzüğün 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Faysal SARIYILDIZ

Şırnak Milletvekili

3 Ağustos 2014 tarihinde IŞİD'in Şengal'de yaptığı soykırımdan sağ kurtulan yüz binlerce Êzidî yüzlerce kilometrelik yolu yürüyerek güvenli alanlara ulaştı. Sayıları 340 bini aşan Êzidî Federe Kürdistan Bölgesi'nin Duhok ve Zaho kentleri ile Rojava'nın Cizîr Kantonu'na kaçarken, on binlercesi de Habur Sınır Kapısı ve Roboski Sınırı üzerinden Türkiye'ye giriş yaptı. Zorunlu göç yolculuğu esnasında açlık, susuzluk ve yorgunluk nedeni ile aralarında kadın ve çocukların da olduğu çok sayıda Êzidî yaşamını yitirirken, büyük bir çoğunluğu da hasta düşmüştür. Soykırıma ve büyük bir vahşete tanıklık eden Êzidî yurttaşların bedenlerin de olduğu gibi ruhlarında da trajedinin derin izleri bulunmaktadır. Êzidîlerin beden ve ruhlarında meydana gelen tahribatın önlenmesi için acil olarak, bütün sağlık hizmetlerinden yararlanmaları gerekmektedir. Ancak AKP Hükümeti, Türkiye'ye kaçan Êzidîlere karşı insani ve uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülüklerini yerine getirmemektedir.

DBP'li belediyeler ve STK'ların sunduğu birinci basamak sağlık hizmeti haricinde Ezidiler, devlet ve özel hastaneler tarafından sunulan, ileri tetkik ve tedavi gerektiren ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerinden hiçbir şekilde yararlanamamaktadır. Soykırımdan kaçan ve hiçbir sosyal güvenceleri olmayan Ezidîlerin, temel insani haklardan biri olan sağlık hakkına ulaşamamalarının nedeni statüsüz olmasıdır. Çünkü Türkiye'ye göç eden Êzidîlere hala mülteci statüsü verilmemiştir.

Normal şartlar altında Türkiye Cumhuriyetine kendi pasaportuyla Turistik amaçlı gelen kişiler "23.07.2013 tarihli ve 25541 sayılı Bakan Onayı ile yürürlüğe konulan **"SAĞLIK TURİZMİ VE TURİST SAĞLIĞI KAPSAMINDA SUNULACAK SAĞLIK HİZMETLERİ HAKKINDA YÖNERGE"** ile hastalandıkları durumlarda **"ÜCRETLİ"** olarak (yani ücreti hastanın kendisinden ve/veya varsa özel sigortası tarafından karşılanmak koşuluyla) sağlık hizmeti alabilmektedir. Yönergeye getirilen "İnsan ticareti mağduru olduğu tespit edilen ve sağlık hizmeti giderlerini karşılayacak durumda olmayan yabancı uyruklulara sağlık hizmetleri, resmi sağlık kurum ve kuruluşları tarafından ücretsiz olarak verilir" şeklindeki açıklama ile Suriyeli sığınmacıların ücretsiz sağlık hizmetinden yararlanması sağlanmıştır. Ancak bu yönergeye rağmen Ezidî sığınmacılar ücretsiz sağlık hizmetinden yararlanamamaktadır.

09.09.2013 tarihinde dönemin AFAD'tan sorumlu Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay tarafından 81 ilin valisine gönderilen genelgede de Suriyeli sığınmacıların Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) kapsamında bütün basamak sağlık hizmetlerinden yararlanması sağlanmıştır. Suriyeli sığınmacıların barınma, yemek ve sağlık hakları çıkarılan için bazı genelge ve yönergeler ile koşullar kısmi olarak düzeltilirken, Êzidîler için bu düzeyde bir duyarlılık dahi gösterilmemiştir.

12 Eylül 2014 tarihinde Viranşehir'de yaşanan olay Êzidîlerin maruz kaldığı ayrımcı uygulamayı doğrular niteliktedir. Viranşehir'de Zergah Siyabend taziye evinde kalan ve oyun oynadığı sırada ağaçtan düşerek kasiğinden yaralanan Êzidî'lerden Safuhan Tahsin isimli çocuk sevk edildiği Urfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde AFAD kimliği olmadığı için tedavi edilmedi. Bunun üzerine kimlik çıkarmak için AFAD'a müracaat eden aileye, Suriye'den sığınanlar haricinde kimseye kimlik verilmediği belirtilmiştir.

Türkiye'ye sığınan bu insanlar için AFAD, Kızılay ve UMKE gibi kurumlar eliyle devlet, hiç beklemeden sorumluluklarını yerine getirmeli ve bu insanlara profesyonel sağlık hizmetleri sunmalıdır. Bu kapsamda Suriyeli sığınmacılara tanınan sağlık hizmetlerine ulaşım hakkı zaman kaybedilmeden Êzidî Kürt Halkı için de tanınmalıdır.

Bu bağlamda;

- 1- Suriyeli sığınmacıların tedavi giderleri Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) kapsamında karşılanırken, aynı nedenler ile Türkiye'ye sığınan Êzidîler neden ücretsiz sağlık hakkından yararlanamamaktadır?
- 2- Soykırımdan kaçıp Türkiye'ye zorunlu olarak göç eden Êzidîlerin 1'inci, 2'inci ve 3'üncü basamak ücretsiz sağlık hizmetlerinden yararlanması için Bakanlığınız tarafından herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?
- 3- AFAD kimliği olmadığı için tedavi hakkından yararlanamayan Êzidîlere acil sağlık durumlarında nasıl müdahale edilmektedir?
- 4- Türkiye'de devlet hastanelerine başvurup, ücretsiz sağlık hakkından yararlanan Ezidîler var mıdır?
- 5- Hastane masraflarını ödeyemediği için bazı Êzidîlerin devlet hastanelerinde rehin tutulduğu şeklindeki iddialar doğru mudur?
- 6- Demokratik Bölgeler Partisi'ne mensup Belediyeler tarafından Êzidîler için kurulan kamplarda çalışan gönüllü doktor ve yardımcı sağlık personellerini resmi olarak görevlendirmeyi düşünüyor musunuz?
- 7- Soykırımın derin izlerini taşıyan Êzidîlerin ruhsal durum tespiti ve takibi, bu kapsamda psiko-sosyal destek programlarının planlanması ve sürdürülmesi konusunda bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
- 8- Türkiye İnsan Hakları Vakfı (THİV) ve Türk Psikiyatri Derneği gibi "Travma Sonrası Stres Bozukluğu" konusunda uzman dernek ve vakıflardan yardım alma ve ortak çalışma konusunda bir girişimde bulunacak mısınız?
- 9- Türkiye'ye giriş yapan Êzidîlere yönelik difteri, boğmaca, influenza, tetanoz ve polio aşılı Bakanlığınız tarafından yapıldı mı? Yapıldı ise kaç kişi bu kapsamda aşılandı?